

"Madonna pe campie" de Gerhard Reisch
1958 pigment mineral pe hârtie (77 x 68 cm) NE 01

Puterea vindecătoare a artei Un exemplu din Opera de o viață a lui Gerhard Reisch (1899-1975)

Arta revelează sufletul umanității. Cele mai vechi urme ale evoluției noastre, care demonstrează activitatea strămoșilor noștri, sunt operele lor de artă, făurite, gravate și pictate pe pietre, la suprafața pământului sau în adâncurile acestuia. Mai putem încă simți cum, încă înainte ca ființele omenești să fie în stare de a dori să transforme materia terestră în mod 'alchimic' (adică artistic, tehnic), activitatea lor artistică primordială a izvorât în conștiința lor în evoluție, așa cum s-a întâmplat, de exemplu, în 'Dreamtime' (Epoca Visului) a aborigenilor. Astfel, cultivând prin dezvoltarea conștiinței a imaginației noastre – ca facultate - o 'conștiință de vis treaz', ne este astăzi cu puțință să presimțim calea înspre propria creativitate artistică și înspre cea a lumii. La mijloc între activitatea formatoare a gândirii și activitatea creatoare a voinței, fiecare individ dă formă prin simțire propriei sale sine – cea mai măreață, pasionantă, elevată, prețioasă și vindecătoare operă de artă din întreaga noastră evoluție ... Eul omenesc.

Încă de la 25 de ani, ca student la Academia de Artă din Breslau (azi Wrocław, în Polonia) Gerhard Reisch și-a dat seama că vrea să urmeze calea descrisă de Rudolf Steiner (1861-1925) în lucrarea acestuia "Cum să dobândim cunoștințe despre lumile superioare?". În ziua când implinea patru ani, privind pe fereastră la peisajul hibernal, și-a spus "Mă voi face artist " ... și, prin suferințe și strădanie, a și împlinit această dorință prin munca sa de o viață ... dar într-un fel cu totul diferit decât l-am putea face sau chiar voi să ni-l închipuim cei mai mulți dintre noi.

Deoarece Gerhard Reisch a devenit un artist în sfera eterică a Pământului. Această cale mai este încă una foarte solitară.

El a fost în stare să realizeze aceasta doar prin continua dezvoltare a ființei sale, prin formarea vindecătoare, artistică și creatoare a eului său. Gerhard Reisch a construit o mică punte între Pământ și Ceruri, mai precis între tărâmul fizic și cel eteric ale Pământului. Această punte este realizarea creației sale artistice. Ea este comparabilă cu fapta de sacrificiu a șarpelui din basmul "Șarpele Verde și frumoasa Lilie" de Johann Wolfgang von Goethe (1782-1832).

De la începutul celei de-a doua treimi a secolului douăzeci, numeroși oameni au confirmat efectul sprijinitor, benefic și îndrumător al întâlnirii și angajamentului pentru picturile și scrierile sale. Unii ar putea simți în acestea o mântuire prin Spiritul Sfânt, corespunzătoare acestui stadiu al evoluției omenești. Acesta este un proces care a devenit posibil prin parcurgerea suferinței creatoare a unei morți întru Ființa Fiului... o adevărată metamorfoză. Acesta este un proces care capătă încă viață în sânul anticului templu al zeilor, în 'Atelierul lui Dumnezeu'.

În orice cultură, artele au servit nu numai la formarea sufletesc-spirituală a ființelor omenești, ci și la vindecarea lor. Încă de la începutul epocii europene, este destul să ne gândim la o capodoperă exemplară, "Altarul din Isenheim" (Muzeul Unterlinden, Colmar, Franța) de Mathis Grünewald, în fața căruia erau așezați oamenii bolnavi de morbul otrăvirii cu cornul secării, astfel încât să poată contempla succesiunea de tablouri. Cum de ducea aceasta, uneori, la vindecare? Era oare doar o chestiune de noroc? S-a întâmplat aceasta numai oamenilor care erau pregătiți din punct de vedere karmic? Cum poate mijloci vindecare sau acționa ca un catalizator o operă de artă?

Să luăm ca exemplu o artă de un rang cu totul diferit, și anume 'cartea ilustrată' ocultă numită "Tarot". Indiferent dacă o prețuim, ne ferim de ea sau o desconsiderăm, fenomenologia ei a fost respectată de-a lungul a prea multe secole pentru a-i nega influența ca operă de artă. Examinându-i istoria, de la originile sale în civilizația egipteană, și răspândirea ei mondială prin intermediul unor triburi și curente oculte, ca instrument de educare esoterică, vindecare sufletesc-spirituală și modelare a destinului, trecând prin diverse metamorfoze pentru a deveni un instrument de uz cotidian în mișcarea New Age, ne putem întreba: De ce asemenea mici și larg reproduse imagini au un asemenea efect? Cum funcționează acestea, de fapt?

Ne putem pune toate aceste întrebări și în legătură cu picturile lui Gerhard Reisch. Ne referim aici la aproximativ 300 de picturi acoperind o multitudine de teme, pe care el a preferat să le numească mai degrabă 'scrișe' sau 'încercări', decât 'opere de artă', și care pot slui educării ființelor omenești. Tehnica artistică pe care el a dezvoltat-o special pentru acest scop arată mai degrabă ca 'pictura pe vâl' folosind culori de apă, dar este o metodă mai înrudită cu mediul pastel pe hârtie. El a folosit propria sa manieră de pregătire a pigmentilor, așternuți cu bucăți de pânză în straturi etanșe. Picturile sunt îmbibate de o luminozitate

adeseori asociată cu culorile pe bază de vegetale, și totuși el a utilizat numai pigmenți minerali, pentru a asigura longevitate picturilor sale ... iar ele SUNT luminoase! Tot mereu oamenii sunt uimiți cum, după numai câteva minute pe șevalet, picturile încep să se modifice, să capete viață, să se reveleze. De ce au aceste picturi un asemenea efect asupra oamenilor?

În parte, pentru că Gerhard Reisch a cultivat o relație intensă cu ființele elementale – pe care le-a și pictat. Avem aici de a face cu obiecte create, în care s-au întrețesut în mod intim viața și evoluția ființelor elementale. Dar asta nu e totul. Avem trăirea felului cum aceste imagini iluminează și sufletul omenească. Priviți o imagine, închideți apoi ochii și ea continuă să trăiască în sufletul vostru, puteți continua să lucrați cu ea în mod creativ, ca și cum ați 'modela', fără a fi nevoie doar să priviți cu atenție la pictură. Și atunci imaginile se metamorfozează spațial și temporal în suflet, după cum decideți să lucrați cu ele. Cum de este posibil ca o imagine, fie ea originală sau o reproducere, să aibă acest efect asupra noastră?

Acest corp de lucrări, abundând de motive, poartă ceva în interiorul său, ce are de a face cu dezvoltarea ființei omenești. Conținutul său corespunde activității spirituale a ființelor umane, provocându-le să-și continue cercetarea, să pună alte întrebări, să meargă mai departe ... dar încotro, în ce scop, pentru ce? Desigur, prin intermediul picturilor sale, Gerhard Reisch ne povestește despre propriul său proces de dezvoltare. Totuși, putem fi siguri că imaginile lui nu spun ceva numai despre propria sa viață. Ele sunt capabile să atingă straturile mai adânci ale propriei noastre biografii și dezvoltarea biografică a ființelor omenești, în general: mă aflu pe o cale. Întâlnesc indicatoare de-a lungul drumului. Acestea mi se adresează mie. Le înțeleg. Ele se adresează și altora. Fiecare din noi trăiește ceva diferit, și totuși ne putem înțelege unii pe alții.

Putem cultiva împreună acest limbaj, care ne vorbește despre constituția și dinamica lumii spirituale, despre domeniile invizibile suprasensibile în înalțurile lor, dar și în extinderea și profunzimea acestora. Acest limbaj este înțeles nu doar de ființele omenești, ci și de îngeri, de ființele ierahice. Și entitățile potrivnice se simt atinse de această, la fel precum și spiritele omenești care au trecut pragul morții, și cei care se adună înaintea portalului nașterii ... la fel și ființele elementale, desigur.

Toate aceste ființe se pot implica în această activitate artistică ... dar numai dacă și ființele omenești sunt conectate la ea. În întregul ei, ea are de a face cu ființele omenești. Mai exact spus, are de a face cu dezvoltarea umanității, cu privire la care toate ființele menționate mai înainte sunt intens interesate. Imaginile funcționează ca niște uși și ferestre. Orice persoană le poate deschide și trece prin ele. Aceste 'deschideri' nu sunt zăvorâte, ci sunt făurite cu o precizie spiritual științifică. În acest caz, creația artistică a fost executată de o persoană ce a demonstrat cea mai înaltă integritate spirituală și capacitate de sacrificiu de sine și devoțiune. Dovada o constituie însăși Opera sa: te lasă liber – ba, mai mult, cere ca observatorul să o abordeze în mod liber. Această colecție de imagini, creația artistică a lui Gerhard Reisch, nu este

căutată de oricine. Uneori ferestrele și ușile rămân închise, nu are loc întâlnirea, persoana căută în altă parte. Există însă multe surse, multe 'deschideri'. Totuși, dacă o persoană decide să se angajeze cu întreaga sa activitate interioară pentru a deschide și folosi aceste ferestre și uși, și face aceasta într-adevăr în mod liber, atunci el sau ea vor primi și ajutorul necesar, în funcție de nevoile individuale.

Purificarea, vindecarea și transformarea pot avea loc fiindcă oamenii își iau norocul în propriile mâini, și pentru că vor să-și dezvolte în mod creator și conștient constituția karmică a propriului lor destin. Aceasta este calea dezvoltării Eului omenească. Ferestrele și ușile se metamorfozează în indicatoare de drum către un tărâm, unde oricare dintre noi trebuie să călătorească întâi de toate singur, până ne vom găsi comunitatea spirituală.

Intrăm aici în legătură cu o operă artistică deosebită, extraordinară; picturi care, în timpul unei întâlniri cu ele ne-ar putea remodela, prin exersarea conștiinței. Aceasta este în concordanță, de exemplu, cu convingerea lui Rudolf Steiner că o operă de artă se realizează de fapt abia în momentul întâlnirii dintre conștiința percepției observatorului și obiectul creat de artist. Din această cauză, poate, Gerhard Reisch a vrut să spună următoarele despre opera sa, "Picturile mele nu trebuie considerate opere de artă, deoarece opera de artă efectivă se crează numai când tu te angajezi în mod liber într-o întâlnire cu imaginile mele, și vrei, de asemenea, să devii activ din punct de vedere artistic, urmând o cale care-ți permite, la fel, să-ți transformi creativ viața, prin dezvoltarea Eului tău."

Și atunci, cum ar putea fi înțeleasă o asemenea colecție de imagini sau, mai precis, cum ar putea fi percepută sau trăită?

Poate că ne este de ajutor o 'imaginațiune' ca să vizualizăm aceasta. În eterul Pământului se construiește un templu: un templu dedicat evoluției omenești. A fost creat ca o mare operă de artă. Meșterii constructori sunt conducătorii umanității. Există multe șantiere. Din orice poziție, Lucrarea în desfășurare arată altfel. Totul este abia la început, abia capătă existență. Prin modelarea creativă a propriilor noastre biografii, noi suntem capabili să contribuim ca meseriași. Fiecare piatră de construcție este Eul unei ființe omenești. Într-un colț umil, a fost contruită o micuță 'capelă' – aceasta este adevărata operă de artă creată de Gerhard Reisch.

Se întâmplă că tot mereu câte o persoană vizitează această 'capelă' ... unii povestesc apoi de trăirea vindecării trupului, sufletului ori spiritului lor. Cel mai frecvent, ei povestesc despre o transformare creativă în destinul lor. Și totuși, nimeni nu vrea să pretindă vreodată că această Operă ar include în sine puterea de a vindeca. Aceasta n-ar respecta libertatea omenească. Mai de grabă puterea vindecării trăiește în însăși ființa omenească. Opera slujește ca ajutor în a mijloci o întâlnire. O întâlnire ... între individ și țelul superior al ființei sale adevărate. Puterea vindecătoare a artei ... este dezvoltarea Eului omenească.

*Christopher Bee 26 01.2006
Scris pentru revista "Die Welle", Nr. 36*